

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

& lat. 10° 22' addenda est ad exscriptum ex Declinatiorum columnâ 22. 24. 27. sicut sub-

	Arcus	Logar	Ant
	32 38 34	827	
sensus	32 46 27	61370	17340
Declin. casu I Sep.	32 28	62197	16995
	4 45 30	-	345

Portio us in hoc casu & primo Quadrante, est auferenda ab exscripto ex marg. 72 + 5, sicut A.R. 68°.

In Progymnasmatis Tychoonis exhibentur 100 Fixarum pricipiarum Asc. Recta & Declinaciones ad annos MDC & MDCC, cum differentiis ad annos C.

PRÆCER.
TVM 199

DATA ALTITUDINE SIDERIS, CUV
FUS EST NOTA LONGITUDO ET
Latitudo, indagare Distantiam ejus à
Meridiano, & hujus compara-
tione cum loco Solis,
Horam.

VSVS Præcepti creber est in omnibus exercitilis Mathematicis. Præcipue Arabes Genethliaci parturientibus astantes, hac observandi temporis ratione soliti sunt uti, pro eo quod nos utimur horologis, quæ vel ponderibus, vel tensione laminarum incitantur. Et communiter quidem eligitur Fixa clara; sed possumus nos jam etiam uti Planetis, ut evidenter observationis; etiam Sole, de die; etiam Lunâ, de nocte turbida, cum latente stellæ cætera.

Præcepto 32
Secundum
præcep. 132

Quod si utimur Sole, sufficere potest modus Cap. XII. Lunæ loco vero si utimur; tunc est computanda Parallaxis altitudinis observariæ, eique addenda; subducenda verò de distantia à vertice, si hæc, non illa, instrumentis erit quæ sita. Si verò computatio loci Lunæ processit usq; ad visibilis, adhibitis scilicet parallaxis longitudinis & latitudinis; tunc in altitudine observata, id est, visibili, nihil erit mutandum.

Sive invenitur Lunâ utimur sive stellâ, extra Eclipticam collatis; primùm ex ejus longitudine & latitudine notis, constituta est Asc. Recta & Declinatio, secundum Præceptū prius; De reliquo processus insitum Triangulo inter P. poli, V. verticem, & S. fidus; in quo cùm sit quadrangulus VPS, ut quem metitur arcus Eclipticæ, seu distans fideris à Meridiano; subordinetur invicem PV. compl. alt. poli, & PS. distantia fideris à Polo elevato, seu minor ea sit Quadrante, per subtractionem Decl. Sept. seu major, per additionem Meridiani; & subtractione facta minoris à majori, differentia subscribitur VS. dist. fid. à vert (qua nunquam est minor differentia diætæ nec tamē major summa illarum) hæc est alt. fideris complementum ad Quadrantem. Horum sic subordinatorum & summa fiat & differentia, & harum semisses ponantur ad latus. Hac factâ preparatione, Log-i PV. PS. conjiciantur in unam summam, scilicet Log-i duorum semissim, la summa alteram. Tunc subtractione facta summa unius ab altera, residui semissis, ut Log-us, ostendit semissim anguli VPS. quæsiti.

ECCE OPUS.

Efto PV	39 54	- - - -	Logar 44402
Efto PS	101 24	- - - -	Lo 1993
Differen	61 30	- - - -	Summa 46395
Efto VS	85 20	- - - -	
Summa	126 50	Sem 63 25	Lo 11173
Differen	3 50	Sem 1 55	Lo 339782
		- - - -	Summa 350955
		- - - -	Summarum differenc 304560
Prodit VPS	25 12	Sem 12 36	Sum 152280

Hæc, sidere cadente, additur ad ejus Asc. Rectam; surgente, auferuntur ab ea; sic constituetur Asc. Recta Medij Coeli, vel iam, Thematis Natalitij. Hoc pâsto simul hora addiscitur. Nam si fidus observatum est ipse sol; statim hæc ipsa differentia elicita, tempus indicat, scil. horas 1. Min. 45. illuc, post Meridiem; hic, ante, hoc est, Horâ 10. 19. à media nocte. Sin autem aliud fidus fuerit: tunc per elicitationem differentiam constituta Asc. Recta MC. comparatur cum A.R. Solis, & differentia utriusque detegit Horas; quæ si Solis A.R. sequebatur, à Meridie sunt numerandas; sin antecedit, ablata à 12. vel 24. relinquent Horas à media nocte vel meridie antec.

Per pc. 17

PRÆCER.
TVM 200

QUOMODO VENIATOR IN COG-
NITIONEM ASCENSIONIS OB-
lique Horoscopi, & per eam Gradus
orientis, ceteraque ordinis
Domorum.

PRINCIPium erigendi Thematis est faciendum ab ista. Habetur autem vel ex Asc.R. M.C. vel ante eam.

Prior casus est, si tempus fuerit determinatum g obser- Per pc. 133

vationem altitudinis aliquius fideris; aut si hora sint indica- tæ, currentes à meridie vel media nocte; uti sunt quidem Germanis usitata Horologia dimidiata, numerum Horarum

incipientia & à meridie & à media nocte. Si hora sunt po- meridianæ; resolutæ in tempora Äquatoria, addantur ad So- lis Asc. Rectam; sin à m.n. addantur insuper tempora 18 o.

Ita constituta erit A.R.M.C. cui additis 90 Temp. & à summa rejebris 36 o. si excreverit, definita erit hac A.O. Horoscopi.

Aliis verò nationibus in usu sunt Horologia vel ab occi- sit incipientia, vel ab Ortu solis, vel ab utroque; Vel etiâ à fine vel initio lucis crepeta; hoc est, ab aliquo momento, qd communiter semist. Hora recedit ab ipso momento Occa- sus vel ortu. Ea res circumspectio opus habet, ut concipiatur tempus exactum ab ipso Occa- vel Ortus. Quod si jam vel ex Calendario, vel per Præcepta, nota sit quantitas, illuc semidiurna, hic seminocturna; facilis est ejus additio ad horas istas; ut etiam sic sciatur Hora, à meridie illuc, hic à mediâ nocte. Sed si quis caret Tabulis Domorum, in quibus quærat Horas istas; ei non erit opus, ex datis horis ab Ortu vel Occa- su, prius discere horas à Meridiano. Quin potius dati loci Solis quærat Asc. Obliquam vel ex vulgarib. Tabl. Asc. Ob. vel, si nisi caret, etiam ex istis, hac methodo. Excerptantur Solis Asc. Recta & Declinatio, & per hanc co- putetur Diff. Ascensionalis, ut quæ etiam ad quantitatem diei fuisset opus. Hæc in signis Sept. ablatâ, in Meridionalibus addita ad Asc. Rectam loci Solis, constituit ejus A. Obliqua. Ita non erit opus recurrere ad angulum Orientis, nisi con- sensus causæ. Inventâ verò Asc. Obliquæ Solis, aut eius loci oppositi, addantur Hora ab Ortu aut Occa- su (In Tempora Äquatoris resoluta) conficietur, ut prius, Asc. Obliqua Ho- roscopi. Ab hac verò si auferatur 9 o (addito, si fuerit opus, integrō circulo) residua erit A.R.M.C.

His inventis, excerptatur punctum Eclipticæ culminans, Tabb. f. 24

quod erit cuspis Domus I. Excerptantur autem simul etiam per pc. 32

Angulus & Declinatio respondentes, propter usus sequentes.

Ad inquisitionem Horoscopi, seu domus I. ex ejus Asc.

Obliquâ, duæ sunt viae præcipuae. Harum eam, quæ accura- tior, hic expedit sequi. Declinationem puncti culminantis

PRÆCER.

jam excerptam, si fuerit septentr. aufer ab alt. Poli; si meri- diana, adde. Ita (in Triangulo inter V. verticem, C. culmi- nans, & N. nonagesimum Eclipticæ Gradum ab oriente) cō-

TVM 201

stituetur arcus VC; prius vero & angulus VCN fuit excerptus.

f. 93. pc. 133

Log-is vero utriusque junctis, summa, ut Log-us, dat

arcum VN, cuius Antilog-us ab Antilog-o VC ablatus, re-

linquit Antilog-um arcis NC; & hic culminanti puncto g

semicirculum Ecl. ascendentem adjectus, per descendenter

demptus, detectit Nonagesimum, seu punctum Eclipticæ hac

vice altissimum, à Q. Horosc. distat tribus totis porro signis.

Vt p̄ceppa

32 44

His inventis, excerptatur punctum Eclipticæ culminans, Tabb. f. 24

quod erit cuspis Domus I. Excerptantur autem simul etiam per pc. 32

Angulus & Declinatio respondentes, propter usus sequentes.

Ad inquisitionem Horoscopi, seu domus I. ex ejus Asc.

Obliquâ, duæ sunt viae præcipuae. Harum eam, quæ accura-

tor, hic expedit sequi. Declinationem puncti culminantis

jam excerptam, si fuerit septentr. aufer ab alt. Poli; si meri-

diâ, adde. Ita (in Triangulo inter V. verticem, C. culmi-

nans, & N. nonagesimum Eclipticæ Gradum ab oriente) cō-

f. 93. pc. 133

stituetur arcus VC; prius vero & angulus VCN fuit excerptus.

planè hoc ip-

sum traditur

scđ obseruare.

Log-is vero utriusque junctis, summa, ut Log-us, dat

arcum VN, cuius Antilog-us ab Antilog-o VC ablatus, re-

linquit Antilog-um arcis NC; & hic culminanti puncto g

semicirculum Ecl. ascendentem adjectus, per descendenter

demptus, detectit Nonagesimum, seu punctum Eclipticæ hac

vice altissimum, à Q. Horosc. distat tribus totis porro signis.

VT, IN Genesi Rudolphi, quia Sol in 5 11 Ω,

ejusq; Asc. recta 127 34, adde horas 6 52 post meridi-

neum Tempora äquatoria 103, sit A.R. M.C. 230 34.

culminat 22 59 M., cuius angulus 75 18 50, Declin.

Merid. 11 35, quam adde altit. Poli Viennensis 48 22

procreatur VC 66 57. Sic igitur operandum.

Arcus Log Ant

VCN 75 19 3322

VC 66 57 3319

VN 62 53 11641

NC 30 48 - - - - 15203

Hic arcus NC demptus de culmine, cum sit ex de-

scendente semic. relinquunt Nonagesimum 22 11 M.,

ergo Horoscopus seu Domus I est 22 11 Capricorni.

JAM ut inquit possint Domus cæteræ, secundum Ratiō-

alem modum REGIOMONTANI, initio debet inquiri alti-

tudo Poli super Circulum Domus cuiusq;

PRÆCER.

adde pro Domibus I. & III. Log-um Gra. 6 o. scil. 14584.

pro Domibus II. & II. Log-um Gradus 3 o. scil. 69315, sū-

ma excerptat arcum, hujus Antilog-us ablatus ab Antilog-o

altitudinis Poli, relinquunt Antilog-um altitudinis ejusdem Po-

li super circulum Domus propositæ.

Log Ant

Alt. P 48 22 29114 40893 Alt. P 48 22 29114 40893

Pro XI et III 14384 Pro XI et II 69315

40 20 43498 27143 21 57 98429 7520

Alt. P 29 22 q̄sita - - 13750 Alt. P 44 15 q̄sita - - 33373

D EINDE opus est Ascensione Obliqua super circulum

cuiusq; Domus; quæ habetur, additis ad Asc. Rectam

Medij Coeli seu Domus X tricensim Temporibus pro singulis

ordine Domibus succedentibus.

HIS